

Vol.1

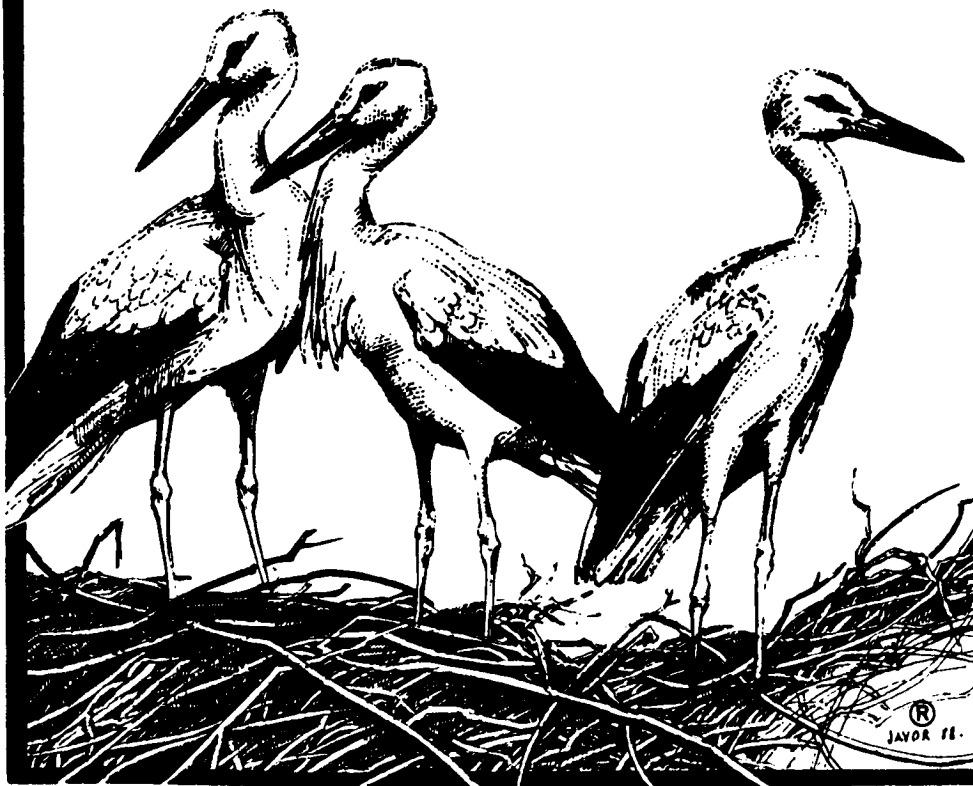
NOVI SAD

1989

ciconia

GLASNIK KOMISIJE ZA PROUČAVANJE I ZAŠTITU PTICA
DRUŠTVA EKOLOGA VOJVODINE

No. 1.

PODACI O GRUPNOM PREZIMLJAVANJU MALE UŠARE, *ASIO OTUS* U DOROSLOVU (ZAPADNA BAČKA)

WINTER GROUPING OF LONG-EARED OWL, *ASIO OTUS* IN DOROSLOVO (IN WEST BAČKA)

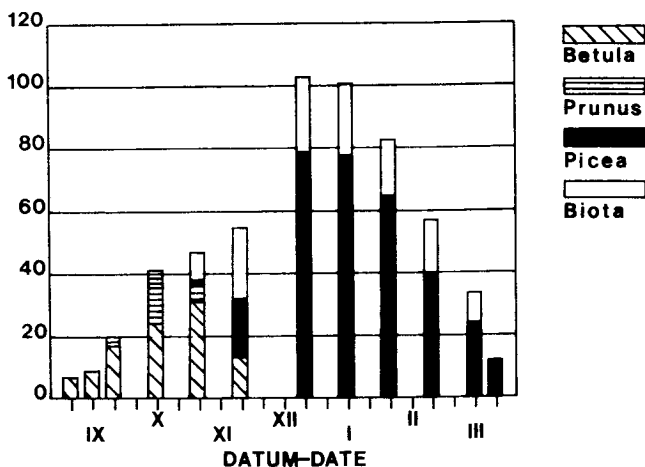
Jene J. Purger, Mihalj Mikeš, Jožef Komaromi

U Doroslovu prvi put 1981. je zapaženo zimsko okupljanje male ušare. Po podacima koje daju neki stanovnici ovog sela, sove se pojavljuju svake zime već oko 20 godina na četinarima (*Picea excelsa*, *Taxus baccata*), u jednom dvorištu. Mala ušara je stanarica i po našim zapažanjima tokom proteklih 10 godina u selu i okolini (41,26 km²) godišnje se gnezdilo od 5 do 8 pari. Dolaskom zime broj malih ušara postepeno raste. Po Schmidtu (1967) od oktobra do marta, ove sove, sa primercima koji stižu sa severa, dan provode u grupama, a hrane se na obližnjim poljima. Ovu konstataciju potvrđuju i naša zapažanja.

Kretanje broja sova počeli smo pratiti zimi 1981/82. godine. Našu pažnju 7. novembra 1981. godine je privukla jedna bela (albino) ušara, koja je bila sa ostalim sovama na jednoj brezi (*Betula pendula*). Toga dana uspeali smo izbrojati 104 sove i većina se nalazila na listopadnom drveću u centru sela (Purger 1982,1988). Te zime poslednje prebrojavanje vršeno je 2.02.1982. Pored bele sove evidentirano je još 87 primeraka male ušare, ali ovaj put isključivo na četinarima. Tokom zime 1982/83, ove sove su bile prisutne u najvećem broju 18.12.1983, kada je izbrojano 103 primerka. Iduće zime njihov broj je bio još veći i 1.12.1983. zabeleženo je 120 ptica. Maksimalan broj male ušare tokom zime 1984/85, 1985/86. i 1986/87. kretao se između 25 i 45 primeraka. Tokom zime 1987/88. ponovo smo bili svedoci porasta broja sova na prezimljavanju i 21.12.1987. izbrojan je 101 primerak male ušare. Na priloženom grafiku (graf.1) prikazan je postepen porast, a zatim posle postignutog maksimuma, postepen pad broja primeraka male ušare, kao i distribucija broja primeraka u zavisnosti od toga na kakvom drveću su se nalazili u vreme prebrojavanja. Male ušare obično tokom septembra stižu na drveće u centru sela. Prvi put se pojavljuju na listopadnom

drveću. Na divljem kestenu (*Aesculus hippocastanum*), na ukrasnoj višnji (*Prunus sp.*) i na brezama obrazuju male razbacane grupe, koje broje 3–7 ptica. Treba istaći da je prvo plansko sađenje ukrasnog drveća u selu bilo 1970. godine i tom prilikom su zasađena stabla koprivića (*Celtis sp.*) (Kovács 1977), ali ubrzo su se na ulicama pojavile breze (*Betula pendula*) i crni borovi (*Pinus nigra*) kao i ukrasno žbunje. Danas se baš na ovim brezama okupljaju sove na početku formiranja zimskih grupa, pošto su neka stabla divljeg kestena, tise i tuje (*Biota orientalis*) u međuvremenu bila isečena.

Opadanjem lišća, male ušare postepeno se premeštaju na zimzeleno drveće i tamo ostaju do marta, dok se grupe ne rasformiraju. Sove su u najvećem broju zabeležene u novembru, decembru i januaru. U ovim mesecima ptice se isključivo nalaze na četinarima (3–4 stabla *Picae excelsa* i jedno stablo *Biota orientalis*).

Graf.1. Distribucija broja jedinki male ušare tokom zime 1987/88. godine u zavisnosti od vrste drveća na kojima su se nalazile za vreme prebrojavanja.

Fig. 1. Distribution of number of long-eared owl individuals during 1987/88. winter, in dependance of tree species on which they have been in time of counting.

LITERATURA

Kovács, E. (1977): Doroszló eseménynaptára 1900.—tól—1975.—ig.—In: Doroszló—egy bácskai falu élete. A dorszlói helyi közösség tanácsa. p. 81—91

Purger, J. (1982): Bela sova.—Lovačke novine 7(501):27, Novi Sad

Purger, J. J. (1988): Nekoliko podataka o pojavi albinizma kod ptica u okolini Doroslova (Vojvodina).—Troglodytes 2:16, Zagreb—Osijek.

Schmidt, E. (1967): Bagolyköpetvizsgálatok.—Magyar Madártani Intézet, Budapest.

SUMMARY

Since 1981 winter grouping of long-eared owl, *Asio otus* in village Doroslovo was recorded. Maximal number of owls in winter 1981/82, 1982/83. and 1983/84. was 104, 103 and 120, respectively. During 1984/85, 1985/86. and 1986/87 winter, number of owls ranged between 25 and 45. In winter 1987/88, 101 individual of long-eared owl was recorded. It has been noticed that long-eared owls, in late fall, are gathering in small groups on deciduous trees, until the leaves fall of. Then owls migrate to a sparse evergreen trees, forming large groups and so they stay untill the beginning of March.

Jene J. Purger Institut za biologiju 21000 Novi Sad , Dr.I.Đuričića 6
Dr Mihalj Mikeš Institut za biologiju 21000 Novi Sad ,Dr.I.Đuričića 6
Jožef Komaromi 25243 Doroslovo , Oktobarske revolucije 15